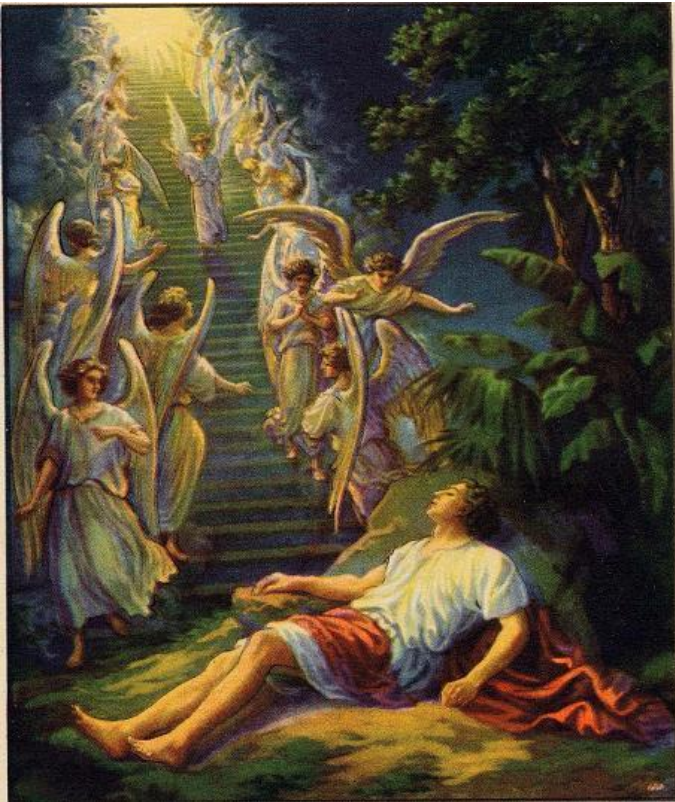

YAKUBU

The history of Jacob in Kyanga
as recorded in the Ataura, Genesis 28-35.

Yakubu bashì ì yà Labã gu

Ye Isaka Yakubu shìshi, ì gara nɔɔ fì'ini ì yǎdì'ini ì kè: Mba nɛɛ shi Kanaa nifinaluba. Kpete ò yaa Mesopotamia cerelu n dɔɔ djii Betueli wei, ò nɛɛ shi gube n dɔɔ bakere Labã ninalu.

Ladu Gbãdapainadi nà albalikaka'nni,

ina tu ò nì'i nɔɔnɔɔ, ànagũ lafaa,

ina tu ò gbɛɛgũ bena diji.

Albalika ka Ladu kà Ibrahĩni ina ka'nni kũni n benazɔ pai,

dun cere ka mbi nibaataalu nà gbɛɛgũ'nni,

cerɛ lɛɛ ka ì kpà Ibrahĩni.

Ye Isaka Yakubu dɛ ina yaa Labã gu Mesopotamia cerelu. Labãmi Suria cere gũ Betueli ni, Yakubu kũni Isauzɔ dɔɔ bakere.

Isau mà Isaka gara nɔɔ fì Yakubuni, ì ì dɛ Mesopotamia, dun ina nɛɛ shi gube. Ka ì gara nɔɔ ginaa fì'ini ì kè, inaba nɛɛ shi Kanaa nifinaluba. Ì wà Yakubu ì ì djii kũni ì dɔɔzɔ yǎ mà, ì dɔ Mesopotamia jerema. Ye ì dɛ beɛ Kanaa cere negũna bata ke a djiini nɔɔba. Ye ì yà Ibrahĩ ni Sama'ila gu, ì ì ni Mahalata shì ì kà ì nɛ farashinanalù. Mahalatami Nebayo daku.

Yakubu nananaa Beteli

Yakubu bɔ Beesheba, ì dɔ Harana jerema. Ka ì bùru gukɛɛlu, ibi ia gube dun usɔ sùtɛ. Ye ì gberekoto shìtɛ gu ginaalu midibɔɔ, ì wùɛ gube. Ye ì nàna, ì wà dagara bii ducena

cere hari ì zǎ̃ laduweima, Ladu mala'ikana bi shiaama, àbi icea.
Ì wà Zɔnadi bii ducena ì miima ì kè:

Manimi Zɔnadi n diji Ibrahĩ

kũni n djii Isakazɔ Ladu.

Cere ka mbi wuceama lee má kpaa'nni,
nni kũni n benazɔ.

N bena gã gbãa du cere ãatẽzɔ,
à ɔdaa guciĩmma kũni itɔkeemazɔ
kũni mareemazɔ kũni barugumazɔ.

Dunia bè pai albalika lia
nni kũni n beezɔ sabu.

Magũa bii'nzɔ,
magũa n dãa guu ka mbi yaa pai,
má cẽea mà ci'nzɔ cere leelu,
zaaka mába n tua gubeba,
yã ka ma fi'nni má kea.

Ka Yakubu vǎ̃ iwerezɔ ì kè: Zɔnadi bii gu leelu, ye maci
dɔba fa! Wohu ì kũ ì kè: Gu lee wohu guumi. Ladubiigumi,
laduwei jeremi.

Yakubu kpète saraazɔ, gberekoto ka ì kè midibɔ ginaa ì
shìte ì dùce zũndɔmabɔ, ye ì yǎ̃nɔ kàma. Ye ì tɔkà gu ginaani
Beteli, amaa fara ka wò gifa gube tɔ farashinaami Luzu. Yakubu
ladà Zɔnadini ì kè: Nnaa biimazɔ, nnaabi ma dãa ma fara le
yanaalu, nnaabi ma gbaa fɔbinaa kũni asunazɔ, hari má cia ma
djii wei baani, ngũa bii ma Ladu. Gberekoto ka ma dùce

zũndɔmabɔ ginaa ì gbɛɛgũa n sãmakegu, fɔ ka ń ma gbaa pai, má fɔ kooridibi kpaa'nni.

Yakubu buruna Labã wei

Yakubu cɛɛ ì dò jerɛma, ì yà gucijĩmma gũna cɛɛrelu. Ka ì bùru gubɛ, ì izo wà lahoolu, tambu kali àa bii kana ì kutu, zaaka izo ginaa i ye wòta kpa'àni. Gbɛɛkoto ashi bii tana izo ginaa lema. Kali fɔna nà dakũ gubɛ pai, ye wòta gbɛɛ ginaa gu izo ginaa lema wòna i kpa'àni, ye wòta cɛɛ wòna gbɛɛ ginaa ta ì gurubi. Ye Yakubu tambukurukedana làlu ì kè: Gũna, maa ye a bɔ? À wì'ini à kè: Wo bɔ Harana. Ye ì à làlu ì kè: A Nahɔɔ toi Labã dɔa? À wì'ini à kè: Wo ì dɔ. Ye ì à làlu ì kè: Ì baani shãa? À kè: Ì bii baani. Ì ni Lahila wa, ibi nua tambunazɔ gulele. Ye Yakubu kè: Usɔɔ gbãa, tambuna tanaa ci buru gĩnaba. À i kpa'àni, à yaa à kurukɛgu. Ye à kè: Wóba fɔaba. Kalina naaci dakũ paiba, wòbata gbɛɛkoto gu izo lema wòna i kpa fɔnaniba.

Laaka ibi yãfia'àni laale, Lahila nù ì djii tambunazɔ, zaaka tambukurukedami ini. Ka Yakubu ì dɔɔ bakere Labã ni negũ Lahila wà kũni ì djii tambunazɔ, ì nù izo gu ì gbɛɛkoto gù izo lema, ye ì i kpà ì dɔɔ bakere tambunani. Ye ì lekà Lahilama, ì zũn'nda unaa kè. Ye ì kè'ini ì djii idibimi ani, Lifika nimi. Ye Lahila bashì ì yà ì kè ì djiini. Ka Labã ì daku ni Yakubu baalu mà, ì bashì ì yà daaji'ilɛ. Ka ì bùru, ye ì ì lungumakè ì lekà'ima ì yà'izo ì wei. Ye yãna ka kè Yakubu fì'ini pai. Ye Labã kè'ini: Ma amami nni yãda.

Yakubu Laya kŭni Lahilazɔ shinaa

Yakubu kè Labā wei mɔ du, ye Labā kè'ini: Dun ma idibimi nni ye ní dikinakeamani kakajia? Laaka má findebua'nni fimani. Labā kŭn ì ni negŭna zɔ gŭ fia. Ikere tɔmi Laya, ì daku kŭn Lahila. Laya were ba idanaba, Lahila kŭn negŭ nɔɔmi, mɔɔɔ ì ducɛnaa nɔɔ. Yakubu waa Lahilaji, ye ì kè Labāni: Má dikinakea'nni wè sɔɔfia n ni fiadibi Lahila yāaji. Labā kè: Ì kpana'nni nɔɔkɛɛ kpà mà kpa gŭkɛɛnila. Ngŭ bii ma wei.

Ye Yakubu dikinakè'ini wè sɔɔfia Lahila yāaji, amaa ì kè'ini du difiaazɔ, dun ì waa'iji. Ye ì kè Labāni: Laaka ma dikina di fà, ò ma nɛɛ kpamani mà shi. Ye Labā gube gŭna dākŭ pai, ì neshifɔbinaa kè'àni. Ka gāɔni kè, ye ì ì ni Laya shìte ì kpà'ini, ye Yakubu wùcɛ'izɔ. Labā ì ì zɔnegŭ Jilipa kpà Layani ì zɔkɛda. Ka di kè Yakubu wà Layami, ye ì kè Labāni: Bó ye n kèmani laale? Ba Lahila yāaji ye ma dikinakè'nniba dee? Bɔyāaji ye n ma tokpà? Labā kè: Gule wòbata daku kpa zāni hari wò ikere kpaaba. Dura duu ke kŭni gŭ bɛɛzɔ gŭna, má ì gŭdu kpaa'nni, ní gŭnaa dikinakeamani wè sɔɔfia mɔɔɔ. Yakubu wì, ì dura du ginaa kè kŭni Layazɔ, ye Labā ì ni Lahila kpà'ini nɛɛ. Labā ì zɔnegŭ Biliha kpà Lahilani ina zɔkɛ'ini. Yakubu wùcɛ kŭni Lahilazɔ kŭn, ì waa'iji ì kpà Layala. Ye ì cèɛ ì dikinakè Labāni hari wè sɔɔfia mɔɔɔ.

Yakubu nina

Zɔnadi wà Yakubu ba waa Layajiba, ye ì ì kè ninadi, Lahila kīn nedaa. Laya gbishekè ì ni'ì nigõni, ye ì tɔkà'ini Lubainu, zaaka ì kè: Zɔnadi ma taabikēnaa wà. Ma zā gūa waamaji bece. Ka ì gbishekè mɔɔ, ì ni'ì nigõni, ye ì kè: Zɔnadi mà ma zā ba waamajiba, ye ì cɛɛ ì ni lɛɛ kpàmani mɔɔ. Ye ì tɔkà'ini Saminu. Ka ì cɛɛ ì gbishekè mɔɔ, ì ni'ì nigõni ì kè: Bece sɔ̃ ma zā ba ma digu waaba, zaaka ma nigõni ì'izɔ à. Ye ì tɔkà'ini Lawi. Ì cɛɛ ì gbishekè mɔɔ ì ni'ì nigõni ì kè: Bece sɔ̃ ma Zɔnadi saabukè, ye ì tɔkà'ini Yahuda. Ye ì ni'ii tù.

Ka Lahila wà abai ni'ia Yakubuzɔba, ì gɔnɔkè ì ikerezo. Ye ì kè Yakubuni: Gbishekamani. Manaaci wa kimba, má gaa. Yakubu zūn fà'iji ì kè: Ladumi mania? Ini ye jè'nji n̄ ni'i. Ye Lahila kè: Ma zɔnegū Biliha lè, yaa n̄ ì'izɔ, ina nina imani, mà bee li kīn ì sabu. Ye ì ì zɔnegū Biliha kpà'ini nɛɛ Yakubu wùcɛ'izɔ, ye ì gbishekè ì ni'ì nigõni. Ye Lahila kè: Ladu tù yā bòmazɔ nda, ì ma yā mà ì ma gbà nigõni. Ye ì tɔkà'ini Dā. Lahila zɔnegū ginaa cɛɛ ì gbishekè ì ni'ì nigõni mɔɔ, ye Lahila kè: Ma dēnebuna ashi kè kūni ma ikerezo, ma dēnebì, ye ì tɔkà'ini Nafatali.

Ka Laya wà a ni'inaa tù, ye ì ì zɔnegū Jilipa kpà Yakubuni nɛɛ kīn. Ye Laya zɔnegū ginaa ni'ì nigõni kūni Yakubuzɔ. Ye Laya kè: Mi'ndaami. Ye ì tɔkà'ini Gada. Ye Laya zɔnegū ginaa

ni'ì nigõni mɔɔ kũni Yakubuzɔ. Ye Laya kè: Ma zũn kè nda, zaaka negũna fia zũn'ndanadimi mani. Ye ì tɔkà'ini Ashiru.

Lubainu bɔ dawa mɔɔkelooto, ì wina ijẽ lì lahoolu, ye ì bɔbɔ ì cìzɔ ì dɔɔ Layani. Ye Lahila kè'ini: N n ni wina ijẽ ginaa kishimani. Lahila kè'ini: Ka n ma zã shìmama, bɛ ci buru'mmaba, ye ñ waaji ñ ma ni wina ijẽ li mɔɔɔa? Lahila kè: Nna kpàmani, nni ye ia'izɔ cece. Ka Yakubu bi cia laacezɔ itɔɔkɛ, Laya bɔ ì yà ì dà'ile ì kè: Mani ye ia'nzɔ cece, zaaka ma ni wina ijẽ laadami nni. Ye ì ì'izɔ gãɔni bɛ. Ladu Laya wotukenaa shì, ye ì gbishekè ì nigõni sɔɔrudibi ì kũni Yakubuzɔ. Ye Laya kè: Ladu laada kpàmani, dun ma ma zɔnegũ kpà ma zãni. Ye ì tɔkà'ini Isakaa. Laya cɛɛ ì gbishekè mɔɔ, ì nigõni sɔɔdudibi ì, ye ì kè: Ladu gba nɔɔ kàmani. Bɛɛ sɔ ma zã ì ma marekɛ dɔa, zaaka ma nigõni ì'izɔ sɔɔdu. Ye ì tɔkà'ini Zabaluna. Bɛ gbɛji ye ì ni negũ ì, ì tɔkà'ini Dina.

Ye Ladu zũndɔ Lahilama, ì ì wotukenaa shì, ye ì ì kè ninadi. Ì gbishekè ì nigõni ì, ye ì kè: Ladu unibɔmama. Ye ì tɔkà'ini Yusufu ì kè: Zɔnadi nà cɛɛ ina nigõni kɛɛ lafamani mɔɔ.

Yakubu Labã fɔna kurukenaa

Ka Lahila Yusufu ì, Yakubu kè Labãni: N ma tu mà yaa kpɛ ma cɛrelu. Ma dikinakè'nni ma nena kũni ma ninazɔ yãaji. N à kpamani mà yaa, zaaka n dɔ laaka ma dikinakè'nni. Ye Labã kè'ini: Ma yã nà ke'nni nda, gbɛɛgũ gule. Ma masukè ma wà Zɔnadi albalikakàmani n yãaji. N n laada fimani, má kpaa'nni.

Yakubu kè'ini: N dṣ̃ laaka ma dīkinakè'nni, laaka n tubɔna kè ma ɔɔlu. Ka maci nuba jīn ye bii'nni, bece à lafà nɔɔnɔ. Zɔnadi albalikakà'nni zaa di ka ma gbeg̃ifa n wei gule. Di kpaci ma ma ginda wei dikinaakea kīn? Labā ì làlu ì kè: Bó ye má findebua'nni? Yakubu wì'ini ì kè: M̃ba fɔkan kpamaniba, sai ñ yā lee kemani, má n fɔna kurukea'nni. Gē n tubɔnalu cece, ñ tambu balikibalikina kūni waakewaakenazɔ bowi ma laada kūni tambuni ciinazɔ kūni bui balikibalikinazɔ kūni waakewaakenazɔ. Nna waadɔ ma laadaji lefūnaagū, ñ dṣ̃a ka ma fɔkè ì jerema. Bui ka ba balikibalikiba koo waakewaake, koo tambuni ka ba ciba ma kpīnkèmi. Labā kè: Too! Ànagū bii laaka n fi. Dibēedi Labā ì bui nigōni balikibalikina kūni ì kākā dakūnaazɔ kūni buida waakewaakenazɔ kūni balikibalikinazɔ shìte, à tubɔna ka fuu zɔ pai kūni tambuni ciinazɔ pai, ì à nà ì nina ɔɔlu. Ye ì ataa kà à buden kūni Yakubuzɔ du tana di à kenaa saara, ye Yakubu bi Labā tubɔ kutuna kurukea.

Yakubu ako bè à ɔni butuna angà'anga, ì à gbarana gùgu ì à kè waakewaake fu. Ye ì akɔnanɔ ka ì à gbarana gùgu g̃ifagifa tubɔna imigu, à werelu ka bi nua imiiji, zaaka gube ye àta kpakpalu. Laaka àtagū kpakpa akɔnanɔ kutu, ye àtagū ni kākā dakūnaa ia kūni waakewaakenazɔ kūni balikibalikinazɔ. Yakubu tà tubɔ ninanɔ bowi dunaduna ì ginda mu, ita kākā dakūnaa kūni ciinazɔ ka Labā tubɔnalu. Laale ì ì ginda kalii b̃, ici ka Labā tubɔnaluba. Fɔ bè nɔɔna nà kpete kūni kpakpanaazɔ, Yakubu tà akɔnanɔ g̃ifagifa tubɔna imigu à werelu, dun àna kpakpa à kutu. Fɔ kyangakunano kīn, ibata ako g̃ifagifa'àniba.

Laale tubo kpāsākūnanao kè Labā mu, mɔno tubo bè nɔna kè Yakubu mu. Ye Yakubu tubona tagū lafaa nɔnɔ, ì tubona lafa kūni zɔnifinazo kūni zɔgɔnazo kūni sɔsaanazo kūni fariganazo.

Yā ka Labā nina bi fia Yakubu mà à kè: Yakubu wo djii tubona shì'ima pai. Wo djii fona ye ì kè fonadi ashi. Yakubu dɔ Labā werema, ka a yā ba bii'ima du yāazo mɔnoba. Ye Zonadi kè'ini: Cɛɛ n̄ yaa n dijina cerelu n idibina wei, magūa bii'nzo. Ye Yakubu Lahila kūni Layazo shìshi àna nu ì tubona gu lahoolu. Ì fi'ani: Ma dɔ a djii werema ka ma yā ba bii'ima du yāazo mɔnoba. Jena bɛɛzo ma djii Ladu biimazo. A dɔ a gindama ka ma dikiakè a djiini ma gbāda fu lema. A djii dabalikèmani ì ma laada sòri tara koori, ye Ladu ci tu ina fɔkan kemaniba. Ina kè tambu balikibalikina ye ma laada, ye tambunano tagū ni balikibalikina ia. Ina kè kākā dakūnaa ye ma laada, tambunano tagū ni kākā dakūnaa ia. Ladu a djii tambuna shì'ima ì kpàmani.

Lootoo ka buina bi kpakpaa, ma nàna, ye nananaalu ma wà bui nigɔnina ka bi kpakpaa bui kākā dakūnami kūni balikibalikinazo kūni waakewaakenazo. Ye Ladu Mala'ika fimani nanana ginaalu: Yakubu! Ye ma kè: Maa le! Ì kè: Werekpete n̄ wà. Bui nigɔnina ka bi kpakpaa pai bui kākā dakūnami kūni balikibalikinazo kūni waakewaakenazo. Yā ka Labā kè'nni ma wà pai. Manimi Ladu. Ma bɔ ma nù'mma Beteli, guu ka n gberekoto gifa n yɔno kàma n ladàmani. Becere kpete n̄ bɔ cere leelu, n̄ yaa kpe n cerelu. Ye Lahila kūni Layazo kè'ini: Wo tubu zo wo djii wei mɔno dee? Ici wo di nibanabaa? Ì wo

sunkè'nni, ye ì ì kawere bì pai. Fɔ ka Ladu shì wo djiima kè wo mu pai kùni wo ninazɔ. Yã ka Ladu fi'nni kɛ pai bɛɛ.

Ye Yakubu kpɛtɛ, ì ì nina kùni ì nenazɔ dì sɔsaanama. Tubɔna kùni fɔnazɔ ka ì lɪ Mesopotamia ì shìtɛ pai, ye ì jɛrɛkùzɔ, ibi yaa ì djii wei Kanaa cɛɛlu. Ka Labã yà ì tambuna kãkã baraaɟi, ye Lahila ì jina shìtɛ kpɪn ì gbɛɟi. Yakubu kɪn ì azancikè Suria bè Labãni, ici lezu'iniba. Ì kpɛtɛ ì bashì kùni ì fɔnazɔ pai, ì bùra Ufuraitima, ye ì miikà Giliada gu kasanadima.

Labã kpetena Yakubuɟi

Ì di adibi wò kè Labãni Yakubu bashì. Ì ì gūna dàkū, ye ì kpɛtɛ'ima. Ì tà di sɔɔfia, ye ì ì lɪ Giliada cɛɛ gu kasanadilu. Ye Ladu bɔ ì nù'ima gãɔni nananaalu ì kè'ini: Laakalika yãɟi ka ń fia Yakubuni.

Labã Yakubu gaa lɪ gifana Giliada cɛɛ gu kasanadilu, ye ì gaa gɪfa gubɛ kùni ì gūnazɔ kɪn. Ye Labã yà ì kè Yakubuni: Bɔyãaɟi ye n azancikèmani, n ma nina shìtɛ n yàzɔ du dɛbuzɔnazɔ? Bɔyãaɟi ye n azancikèmani n bashì duduna, nci lezumaniba? Dà yãa ma dùcɛ'nni kùni zūn'ndakɛnaazɔ kùni leshinaazɔ kùni shɛkɛshɛkɛzɔ kùni kwansazɔ. Nci tu ma dùcɛ ma nina kùni ma toinazɔniba. N mibadikeɛ kè. Ma gbãdaa bùru mà fɔkɛ'ani, ye n djii Ladu yãfɪmani gãɔni ì kè mà laakalika yãɟi ka má fia'nni. Mbi yaa bɛɛ, ka mbi n djii wei beegekeɛa yãaɟi. Bɔyãaɟi n ma jina kpɪnkè? Yakubu wɪ'ini ì kè: Mabi wohumaa, mabi waa ń n nina shiamama. Gū ka n n jina lɪ ì gu, wò ì dea.

Waado ma fonalu wo gūna wadajīn. Nna n fɔ̀ lì, shite. Yakubu kīn ici dɔ̃ Lahila Labā jina kpīnkèba.

Labā gɛ̀ Yakubu bishekpɛlu, ì gɛ̀ Laya koru, ì gɛ̀ zɔ̀nɛgū gū fiaanano koru, ici fɔ̀kan liba. Ka ì bɔ̀ Laya koru, ì gɛ̀ Lahila koru. Lahila jinanɔ̀ shìte ì dùdu s̄saa gaaribɔ̀gɔ̀lu, ye ì àcɛma. Labā ì kpe burukucekè pai, ici fɔ̀kan liba. Lahila kè ì djiini: Baaba, m̄ba tu n zūn nà famajiba, zaaka maci li ma kpèteba, ka má kpegbējiwanazɔ̀ yāaji. Laale Labā ì jina t̄ɔ̀, ici liba.

Ye Yakubu zūn fà ì yāfi Labāni ì kè: Bó daa ye ma kè? Bó zunubi ma kè ye n kpètemama fudafuda laale? N ma fɔ̀na burukucekè pai, n n wei fɔ̀na lì gubɛa? Bɔ̀zɔ̀ gufuma ma gūna kūni n gūnazɔ̀ wadajīn, àna yā ndaa kpa gūni ka ì yā nda. Wa, ma kè n wei w̄ɛ̀ keedu. N tambuna kūni n buinazɔ̀ àci gberebɔ̀keba, m̄ɔ̀nɔ̀ maci n tambu keɛ suba. Mabata ci'mma kūni fɔ̀nazɔ̀ba ka lahoolu s̄ɔ̀ k̄ù, mata ì findebu'nni ma ginda. Fɔ̀ ka wò ì kpīnkè gāɔ̀ni koo emena nta findee lalumama. Us̄ɔ̀ tà ma wā emena, mata ninima gāɔ̀ni, hari iwere nà s̄à ma werema. Laale ma kè n wei hari w̄ɛ̀ keedu. W̄ɛ̀ koori awereshizɔ̀ ma dikinakè'nni n ni nifi fīaa yāaji. Ma w̄ɛ̀ sɔ̀ɔ̀du kè n kali yā musu. N ma laada sòri tara koori. Ma diji Ibrahī Ladu ka ma djii Isaka ì wohu zɔ̀, inaaci ducemani baashiba, dà yāa n ma t̄ù ɔ̀kakaji. Dikinaa ka ma kè kūni taabizɔ̀ Ladu wà, ye ì yāj̄ɛ̀ guma gāɔ̀ni.

Ye Labā wì Yakubuni ì kè: Negū lena ma ninami. Ni lena ma toinami. Tubɔ̀ lena ma tubɔ̀nami. Fɔ̀ ka n wà gule pai ma mumi. Bó má kea cece ma ni negūnani kūni ninazɔ̀ ka à ì? Tu

wò lekɛduke, inagũ bii sheedu wo buden. Ye Yakubu gberekoto shìte ì gîfa yã ginaa zũndɔmabɔɔ. Ì ke ì gũnani àna gberekotona shìte, ye à shìte à cìngo, ye à fɔbì ì kutu. Ye Labã tɔkà gberɛ cingona ginaani Yegaa Sahaduta. Yakubu tɔkà'ini Galɛɛdi. Labã kè: Gberɛ cingona lɛe ye bii sheedu wo buden cece. Bɛe yãaji wò tɔkà'ini Galɛɛdi. Wòta ke mɔnɔ Mijipa, zaaka Labã kè: Zɔnadi nà wo dǎ wo feekenaa gběji, dun wòba zǎ kũluba. Nna azuka ma negũninama koo nna negũ kena shi mɔnɔ, baa wònaaba bii kutu kũzɔba, ò dɔ shāashā ka Ladumi wo yã ginaa sheedukɛda. Ye Labã kè'ini mɔnɔ: Cingona lɛe wa kũni gberekotozɔ ka ma gîfa wo buden. Igũa bii sheedu ka màba bura mà nu'mma kũni gberɛ kɛezɔba, mɔnɔ nni kîn m̃ba bura ò numama kũni gberɛ kɛezɔba. Ibrahĩ kũni Nahɔzɔ kũni n djiizɔ Ladu ye ì yã mɔɔkeawoni. Ye Yakubu ladà kũni Ladu tɔzɔ ka ì djii Isaka ì wohu zɔ. Ì sǎmakè gu kasanadilu gubɛ, ye ì ì gũna shìshi àna fɔbi. Ka à fɔbì, ye à ì gubɛ. Labã kpète sarasara, ì dùce ì toinani kũni ì ninazɔ, ì gara nɔɔ fi'àni, ye ì cɛɛ ì yà ì wei.

Yakubu gũna dɛna Isauma

Yakubu dò jerɛma, ye Ladu mala'ikana dà'ile. Ka ì à wà, ì kè: Ladu gaan lè. Ye ì tɔkà gu ginaani Mahanaimu. Ì gũna dɛ watalu ì bakere Isauma Shɛi cɛɛlu ka wòta ke mɔnɔ ɛdɔmu cɛɛ. Ì ke ì mɔzɔnani: À yaa à fi ma zɔnadi Isauni ì zɔkɛda Yakubu difiaakè Labã wei, ibi cia bece. À ke'ini ma dina zɔ kũni fariganazɔ kũni tambunazɔ kũni buinazɔ kũni zɔgɔnazɔ kũni zɔnifinazɔ. Mani ye a dɛ fiiji'ini, dun ma yã nà ke'ini nda.

Ka mɔɔɔnana cɛɛ à ci Yakubuma, à kɛ: Wo yà n bakere gu, ibi nua daaji'nle kùni gūnazɔ keesɔru shi. Wohu Yakubu kù, ibi bitikɛa nɔɔnɔ, ye gūna ka bi'izɔ ì à gbìri gandu fia kùni tambunazɔ kùni buinazɔ kùni dinazɔ kùni sɔsaanazɔ ì kɛ: Isau nà nù ina sute duuma, duu ka gbɛɛgū bɔa. Ye ì wotukè Laduma ì kɛ: Zɔnadi, ma diji Ibrahī kùni ma djii Isakazɔ Ladu, n fīmani mà ci kpɛ ma cerelu ma idibina gu, n albalikakaamani. N nɔɔkɛ kùni yādaazɔ kèmani nɔɔnɔ, maci himakezɔba. Lootoo ka ma bùra Urudūma yāa, gyaa ye gɛ ma ɔlu ì din. Becere ma ci kùni gaa fia lenazɔ. Ma wotukè'mma, n ma shite ma bakerema, zaaka mabi wohumaa ka ì suteawoma ì negūna kùni ninazɔ dɛdɛa yāaji. Nni kīn n kè n albalikakaamani, n ma bee lafaa du tekule āatɛzɔ, ka wòba fɔa wòna gɔba à gbāakɛ yāaji.

Gube ye Yakubu ì. Fɔna ka ì bòwi ina ì bakere gban lè: Bui negū keekoori, nigɔni keedu, tambu negū keekoori, karo keedu, sɔsaa negū kedokoori kùni à ni yōmidanazɔ, dī dɔɔ keefia, ì nigɔni koori, fariga negū keedu, nigɔni koori. Ì à nà ì zɔkedana ɔlu bee kùni beezɔ, ye ì fi'ani: Àgū yaa ma watalu, à ataa ka a buden gaa kùni gaazɔ. Ì ke gū farashinaani: Ma bakere nà da'nle ina n lalu ina kɛ: Dimi n zɔnadi? Mbi yaa maami? Fɔna ka mbi dāa lɛɛ, dí ye à zɔ? Fi'ini ì zɔkɛda Yakubu fɔmi, fɔna ka ì ì zɔnadi gbà ka ì dɛ'inin bɛ, ibi nua gbɛji jerema. Ì yā du ginaa fi gū fiadibini kùni gū adibizɔ kùni fɔkurukedanazɔ pai ì kɛ: Ana dà Isaule, à fi'ini laale. À fi'ini ì zɔkɛda Yakubu bi nua a gbɛji jerema. Zaaka ì laasaabulu ì kɛ: Sai mà kūsūkpɛtɛ'ini kùni fɔnazɔ

ka yà ma watalu, wó wereshiike kũzɔ. Ì jea ma shiiji beɕea?
Gbaa yà ì watalu, ye ì gbèegũ gaalu gāoni be, ì ì gube.

Yakubu dēnebuna Laduzɔ

Ì kpète gāoni, ì ì ne fiaa shìte kũni ì wahai fiaazɔ kũni ì ni
nigõni koori awereduzɔ, ye ì bùra'àzɔ Yaboko buragu. Ka ì
bùra'àzɔ, ye fɔna ka ì zɔ ì à shìte ì bùra'àzɔ pai. Yakubu gbèegũ
ì din, ye nigõni kee nù ibi dēnebua'izɔ hari di waaji ina kē. Ka
nigõni ginaa wà aba fɔa a ì biba, ì ì wà ì tũmma, ye ì tũn bò
kũlu dēnebuna ginaalu. Nigõni ginaa kè: Ma tu, zaaka di bi kēa.
Ye Yakubu kè'ini: Sai n̄ albalikakamani baashi, mába n tuaba.
Nigõni ginaa ì ì làlu ì kè: N tɔn laa? Ì wì'ini ì kè a tɔmi Yakubu.
Ye ì kè: Wòba kea'nni Yakubu mɔnɔba, sai Isra'ila, zaaka n
dēnebù Laduzɔ kũni gucenazɔ, ye n dēnebì. Yakubu kè'ini: N̄ n
tɔ fimani kīn. Ì wì'ini ì kè: Bɔyāaji ye mbi ma tɔ lalua? Ye ì
albalikakà'ini gube. Yakubu tɔkà gu ginaani Penieli, zaaka ì kè:
Ma wereshiike Laduzɔ, mɔnɔ ma bò baani. Ì bò Penieli usɔɔ bò,
ibi tusakea ì tũn azu yāaji. Ì yāaji ye tù hari cece Isra'ilana bata
tunyerere kēnee suba, dun Ladu Yakubu wà ì tunyerema.

Yakubu wereshikena Isauzɔ

Ka Yakubu werekpète, ì wà Isau bi nua kũni gūnazɔ
keesɔru shi. Ì ì nina gbìri ì nenani kũni ì wahai fiaazɔ. Ye ì ì
wahainanɔ dà àna ke watalu kũni à ninazɔ. Bɛe gbēji Laya kũni
ì ninazɔ, ye Lahila kũni Yusufuzɔ dɔ'àma. Ì yà à watalu, ì kùce

cere tara soɔfia hari ì burua ì bakere ginaa gu. Ye Isau bashì ì nù ì dà'ile, ì ì lungumakè ì ɔnà ì ishēma ì lekà'ima, ye à ù. Ka Isau werekpète, ì negūna kūni ninazɔ wà, ye ì kè: Dɛnɔ ye bi'i'nzɔ gube? Yakubu wì'ini ì kè: Ninami ka Ladu ma gbà. Ye wahainanɔ nù à gu kūni à ninazɔ, à kùce. Ye Laya kūni ì ninazɔ nù à gu kīn, à kùce. Bɛɛ gbēji Yusufu kūni Lahilazɔ nù à gu à kùce. Isau kè: Bó ye mbi kea kūni fɔnazɔ ka ma dà'àle? Yakubu wì'ini ì kè: Ma yā nà ke'nni nda yāaji. Isau kè: Ma gū, ma fɔna b̀urumama, ì n fɔna kū. Ye Yakubu kè: A'a! N yā nda! Ma yā nà ke'nni nda, ma gbaa shi, zaaka wo wereshikena kũzɔ k̀emani du wereshikena Laduzɔ, laaka n ma shì. Gbaa ka ma k̀enni shi bece, zaaka Ladu albalikakàmani, fɔkan ci karamaniba. Laaka ì ì kankankè laale, ye ì shì.

Ye Isau kè: Wò dɔ jerema wò yaa. Má yaa'nni watalu. Ye ì wì'ini ì kè: Baaba, n d̀ ka nina yā azu, mɔnɔ ma tambu zɔ kūni d̀ yōmidanazɔ. Wona tana gbādaa ke di du, fɔna gagaa pai. K̀emani watalu Baaba, mani n zɔkeda, má dɔa fɔnama kūni ninazɔ busābusā hari má nua mà n li Shei. Isau kè: Má ma gū k̀ena tua'nzɔ. Yakubu kè: Bɔyāaji ye tù? N yā nda Baaba. Dibēedi Isau d̀ Shei jerema. Ye Yakubu yà Suko. Ì wei g̀ifa gube mɔnɔ ì bukana kè tubɔnani. Ì yāaji ye tù wò tɔkà gu ginaani Suko.

Ka Yakubu c̀ Mesopotamiazɔ, ì b̀uru fara ka wòta ke Shikemu, Kanaa cerelu baani, ye ì gaa g̀ifa fara ginaa kutu. Ì ì gaagifagu l̀ Shikemu djii Hamɔɔ ninama anzarafu kawere keesɔru. Gube ì sãmakegu b̀, ì tɔkà'ini Ladu Isra'ila Ladu.

Shikemu sutena Dinama

Laya ni negũ Dina ka ì ì Yakubuzo bò cere ginaa negũna waaji. Ka cere ginaa kiri Hamo ni Shikemu, Hivi bee ì ì wà, ì ì kũ, ye ì wùc'e'izò. Ì zũn yà nifi ginaama, ì waa'iji, ye ì yã nda'ndaa fi'ini. Ye Shikemu kè ì djii: Nifi bɛɛ tɔmani mà shi. Ka Yakubu mà wò a ni negũ kpébò, ì nina bii lahoolu kũni ì tubɔnazò, ye ì nàcɛ hari à cì. Ye Shikemu djii Hamo yà ì Yakubu lì ina yã ginaa fi'ini. Ka Yakubu nina cì kũni lahooluzò kyãakyãa, à yã ginaa mà, ye à zũn wùri, à zũn fà nɔɔnɔ, dun Shikemu unibadiyã kè Isra'ılanani, ì wùcɛ kũni Yakubu negũnizò, yã ka wòbata kɛba ì kè. Ye Hamo fi'àni ì kè: Ma ni Shikemu zũn yà a nifiima. A yã nda. À ì kpa'ini nɛɛ. Wò lekeduke, wó wo negũna kpakpaa kũni. Àgũ biiwozò, wo cere bii a mu. À acelu, àgũa lagakealu, àgũa bii cere zò. Ye Shikemu kè Dina djii kũni ì bakerenani: A yã nda. Fɔ ka á fia mà kpa'ani, má kpaa. À zãk'e'ea fimani ashi kũni gbanazò gbãa. Laaka a fi, má kpaa. À nifi ginaa kpamani.

Ye Yakubu nina wì Shikemuni kũni ì djii Hamozò kũni azancizò, dun Shikemu à ikere kpébò. À fi'àni: Wóba fɔa wò bɛɛ kɛba, wóba fɔa wò wo daku kpa bangubadiniba, zaaka bɛɛ uniyãmi wó gu. Wóba waa a yãajiba, sai àna kɛ du wozò, a nigɔnina nà tɔjɛ pai baashiba. Ana tɔjɛ, wó wo nina kpakpaa'ani, wó a nina shia nɛna, wógũa bii'azò, wó kɛa bè du. Amaa anaaci wi wo yãajiba, mɔnɔ ànaaci tɔjɛba, wó wo daku shitea wò ta'izò. Yã ginaa kè Hamo kũni ì ni Shikemuzoni nda.

Jingi ginaa yā ginaa mɔɔkè kyāakyāa, dun Yakubu ni negū yā kè'ini nda, mɔɔɔ ì daraja zo ì kpà ì djii kwaacegūnala.

Hamɔɔ kūni ì ni Shikemuzo yà à fara bīnni lema, ye à yāfi kūni fara gūnazo à kè: Gūnana ba fɔkan zɔwozɔba. Wò tu ànagū bii wo cere lu, àna lagakelu, zaaka cere ginaa ashi, ì buruawoma. Wó à negūna shia, wó wo negūnina kpaa'àni. Gūnana kīn àba wia nnɔnagū biiwozo ka wò ke bè duuba, sai wo nigōnina wo tɔɔjē du'azo wo pai baashi. À tubɔna kūni à fɔnazo kūni à dinazo pai ba kea wo muba dee? Wò wì'àni, dun ànagū biiwozo. Fara ginaa gūna Hamɔɔ kūni ì ni Shikemuzo yā mà, ye nigōnina tɔɔjē pai.

Di adibi, ka à bii kūni azuzo mɔɔɔ àba bii kūni fɔkan laasaabuzɔba, Yakubu ni gū fiaa Saminu kūni Lawizo, Dina bakerena, gūkīn ì takuba shìte à gè faralu, à nigōnina dède pai. À Hamɔɔ kūni ì ni Shikemuzo dède, ye à Dina shì à bò'izo Shikemu koru à yà'izo. Fara gūna dedenaa gbēji Yakubu nina nù à fara fɔna dākū, dun wò unikà à dakuma. À à tambuna kūni à buinazo ganim shì kūni à dinazo kūni à fariganazo, fɔna ka bii faralu kūni fɔnazo ka bii à jenalu pai. À à fɔna ganim shì pai kūni à ninazo kūni à negūnazo kūni fɔnazo ka bii à weina pai.

Ye Yakubu kè Saminuni kūni Lawizo: A guu wùrimani. Kanaana kūni Perijinazo kūni cere le bè kenazo àbagūa waa ma gbīnyājiba. Laaka wóba gbāaba, àna likawoji àna gēwolu, à ma dea kūni ma benazo pai. Ye à wì'ini à kè: Ka ì wo daku dì kaalua, bēe nɔɔa?

Ladu albalikakana Yakubuni Beteli

Ladu yāfi Yakubuni ì kè: Kpete n̄ yaa Beteli, n̄ ace gube. Ma sāmakegu ke gube, zaaka gube ma b̄ ma n̄mma lootoo ka mbi bashia n bakereni. Ye Yakubu fi ì wei gūnani kūni gūnazo ka bii'izo pai ì kè: Ako jina ka a zo à zuku, à zuru, à a asuna sori, wó kpetea wò yaa Beteli. Má sāmakegu bua Laduni gube, zaaka ì ɔkàmani ma taabikedi, itagū biimazo guu ka ma yà pai. Ye ako jina ka à zo à kpà'ini kūni t̄nɔfɔnazo ka à kà, ye ì v̄iri gbēne ako kucelu ka bii Shikemu kutu. Ka Yakubu kūni ì ninazo d̄ jerema, Ladu t̄u wohu fara gūna k̄ n̄ɔnɔɔ ka bii kutu, ye gūkan ci kpete'amaba. Ye Yakubu kūni gūnazo ka bii'izo pai à bùru Luzu ka wòta ke bece Beteli, Kanaa cerelu. Ì sāmakegu bù gube, ye ì t̄kà gu ginaani Beteli Ladu, zaaka gube Ladu b̄ ì n̄'ima lootoo ka ibi bashia ì bakereni. Lifika toroda Debora gà gube, ye wò ì v̄iri gbēne ako kucelu Beteli kutu. Ye wò t̄kà'ini Una'ako.

Ladu b̄ ì n̄ Yakubuma m̄nɔ ì cina kūni Mesɔpɔtamiazo gbēji, ì albalikakà'ini ì kè: N t̄mi Yakubu, amaa wòba fia'nni Yakubu m̄nɔba, wò fia'nni bece Isra'ila. Laale ì t̄kà'ini Isra'ila. Ladu kè'ini m̄nɔ: Ladu Gbādapainadimi mani. Àgū ni'ia àgū lafaa. Bè ashi b̄a n gu, baa bè gbāa, m̄nɔ n bè kena gūa bii kirina. Cere ka ma kpà Ibrahīni kūni Isakazo má kpaa'nni kūni n benazo n gbēji. Ye Ladu kp̄te ì b̄ guulu ka ì yāfi'ini. Yakubu gberékoto gifa guulu ka Ladu yāfi'ini zūndɔmabɔɔ. Ì i t̄ma ì ȳnɔ kàma. Ye Yakubu t̄kà gu ginaani Beteli ka Ladu yāfi'inilu.

Lahila kûni Isakazo ganaa

Ye à kpète Beteli à dò jerema. Ka à bùru kutu kûni Ëfaratazo, Lahila ni'idi bùru, ye ì ni'i'azu taabikè. Ni'i'azu ashikè, ye ni'ishida kè'ini: M̃ba tu wohu nà n kûba, n nigõni ì m̃oño. Lahila ba gbādaa zo m̃oñoba, ibi gaa, ye ì t̃okà ì ni ginaani Beñoni, ye ì djii t̃okà'ini Biliaminu. Ka Lahila gà, wò ì ṽiri Ëfarata jerema ka wòta ke bece Baitalami. Yakubu gberɛ gifa z̃und̃omab̃o ì kasama. Lahila kasagbere ginaa bii gube hari cece.

Isra'ila c̃ɛɛ ì dò jerema, ye ì gaa gifa tambukurukedana guwagu lele. Lootoo ka ì bii c̃ɛɛ ginaalu ye Lubainu yà ì ì kûni Biliha, Yakubu wahaizo. Yakubu yã ginaa mà.

Yakubu nigõnina koori awerefiazo. Laya nina t̃on lè: Yakubu ni sara Lubainu, Saminu, Lawi, Yahuda, Isakaa, Zabaluna. Lahila nina Yusufu kûni Biliaminuzo. Lahila z̃oñegũ Biliha nina Dã kûni Nafatalizo. Laya z̃oñegũ Jilipa nina Gada kûni Ashiruzo. Nigõni ka wò ì Yakubuzo Mesopotamian be.

Ye Yakubu bùru ì djii Isaka gu Mamare. Ì bii Kiriataaba ka wòta ke bece Heber̃oni kutu, guu ka Ibrahĩ kûni Isakazo àcelu. Isaka kè w̃ɛ keesooshi, ì jidakè k̃ot̃ok̃ot̃o, ye ì gà ì g̃ɛ ì dijinalu, ye ì nina Isau kûni Yakubuzo à ì ṽiri.